

2021 | ŘÍJEN

Školníček

**Začínáme
nový školní rok**

ZE ŽIVOTA ŠKOLY

projekty, akce

RECEPTY

Čokoládové muffiny

ZÁBAVA

Hádky, vtipy, soutěž

ZAJÍMAVOSTI

Víte, že...

ROZHOVOR

s paní ředitelkou
G. Štefanovou

PRANOSTIKY

VÝZNAMNÉ DNY

a další...

Podzim je tu...

Sofie Žáková, 8. A

Vydala:
ZŠ Senice na Hané
e-mail:
vedeni.skoly@zsseniceh.cz

Vážení čtenáři Školníčku,

vítáme Vás v novém školním roce a těšíme se na Vaši přízeň.

Dnešní číslo je protkáno soutěžními úkoly, pozorně sledujte každou stránku. Správné odpovědi se jménem a třídou můžete posílat na email p. uč. Zdeňky Ševčíkové nejpozději do 1. 12. 2021.

Výherce čeká drobná odměna 😊

Některé obrázky jsou klikací, přenesou vás na související stránku.

NAŠE REDAKČNÍ RADA

Vedoucí časopisu: Mgr. Zdeňka Ševčíková

5. Justýna Vodičková, Soňa Skopečková

Ivona Pospíšilová, Venda Ambrozová

6.A Patrik Popelka, Daniel Čep

6.B Mikuláš Matoušek, Milan Freml

8.A Sofie Žáková, Lucie Stejskalová

8.B Johana Štefanová, Jaroslav Brázda

9. Vendula Hubáčková, Pavel Kurfürst

Kateřina Lakomá, 6.A

ZE ŽIVOTA ŠKOLY...

Co všechno už jsme zvládli?

AHOJ KAMARÁDI.

Zdravíme Vás z malé školičky v Zákostelí. V září jsme přišli prvně do školy a moc jsme se těšili. Je nás 16 kluků a 9 děvčat, nad námi drží ochranná křídélka andílci ze 2. třídy. Už umíme i nějaká písmenka, počítáme do 5, luštíme, učíme se v přírodě, cvičíme, zpíváme a moc nás to baví. Máme také krásně vyzdobenou třídu podzimními obrázky a pavučinkami. Ty nám sice daly zabrat, ale my se jen tak nevzdáváme. Bezvadné jsou přestávky. To máme vždycky nějaké dobroty od rodičů, a hlavně si můžeme hrát. Určitě nás poznáte. Zatím jsme nejmenší ve škole, ale záříme oranžovými tričky a kšiltovkami.

Vaši prvňáčci.

ANDĚLSKÉ DNY NA MALÉ ŠKOLE

Že se máme na malé škole moc dobře, to je jasná věc, ale to, že některé dny jsou přímo andělské, to se vám nyní chceme pochlubit.

My, žáčci první a druhé třídy společně prožíváme spoustu krásných projektových hodin. Z nás druháčků se stali andílci, kteří si pod svá ochranná křídla vzali prvňáčky, pro které jsou nejen kamarády, ale i pomocníky, rádci a ochránci.

Vznikli z nás barevné, oranžovo – modré dvojice nebo trojice, které společně fungují nejen při projektových aktivitách, ale i o přestávkách a volných chvílích. Naší první společnou akcí byla návštěva dopravního hřiště v Litovli.

Hned na druhý den jsme oslavovali Mezinárodní den jazyků. S Apolenkou jsme cestovali po naší krásné modré planetě a navzájem se učili důležitá slovíčka v angličtině.

A písmenko pro Tebe anděl letí do nebe...

Naši andílci přiletěli ke svým prvňáčkům s velmi důležitým dopisem a dárečkem – přinesli jim to nejdůležitější písmenko. Které? No přeci to **Andělské - A**. Společně se

potom naučili básničku, nalepili písmenko do sešitu a vybarvovali oranžovo-modře obrázky, které na nové písmenko začínají.

Dokud ještě sluníčko alespoň trošku hrálo, vydali jsme se společně sportovat. Za velkou školou jsme za mohutného fandění běhali 50 m a 500 m. Díky andálkovskému povzbuzování a nasazení všech oranžových i modrých sil jsme si všichni doběhli pro dvě velké jedničky.

Mít někoho, kdo je vždy ochoten pomoci a povzbudit, je prima!

KLOKANICE AMÁLKA

Již několik let sponzorujeme naši zvířecí kamarádku v Zoo na Svatém Kopečku – klokaní dámu Amálku. Ani letos jsme na Amálku nezapomněli.

Žáci první až páté třídy se svými paními učitelkami 20.10. Amálce slavnostně dovezou finanční sponzorský dárek v rekordní výši 16 860,- Kč.

Třeba se Amálka za to nechá zase pohládit.

DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ LITOVLE A TŘETÍ TŘÍDA

V pátek 24. 9. 2021 jsme se společně s třetáčky vydali vlakem do Litovle. Naše první zastávka byla dopravní hřiště, tam jsme se stali účastníky silničního provozu a vyzkoušeli jízdu na kole. Když už jsme byli všichni vyježdění a nasvačení, pokračovali jsme vesele na krásně vybavené dětské hřiště, které je v blízkosti. Následovala malá procházka a jak se chýlil čas odjezdu vlaku, rozloučili jsme se s Litovlí.

PRVOUKA S NAŠÍ „MODROU PLANETOU“ a 3.A

V prvouce jsme se zaměřili na prozkoumávání naší „modré planety“. Žáci byli rozděleni do skupinek a plnili úkoly, které se týkaly kontinentů, okolních států, Evropy, České republiky a spousty dalšího. Všichni žáci velmi úspěšně zvládli cestu kolem světa a opět toho víme o něco více. 😊

PODZIMNÍ TVOŘENÍ VE 3.A

PODZIMNÍ TVOŘENÍ ŽÁKŮ 3. B

Žáci prvního stupně sponzorují klokany v ZOO Olomouc

Žáci prvního stupně opět celé září nosili paním učitelkám peníze – někdy od rodičů, ale určitě i ze svých kasiček – na sponzorování klokánů v olomoucké ZOO.

Čtvrtáci nejenomže nosili, ale také si udělali celé projektové dopoledne s tematikou klokánů.

Děkují za Den jazyků...

Z hodiny výtvarné výchovy

Žáky 4. třídy čeká v letošním školním roce získání **Průkazu cyklisty** a s ním i možnost jezdit samostatně po silnici. A tak čtvrtáci už v září navštívili dopravní hřiště v Litovli.

DEN STROMŮ

„Na stejné Zemi co my, bydlí tu s námi stromy, mlčí a hledí si svého, listíčka zeleného..“ tato písnička zněla 19. října malou školou. Důvod byl prostý. Žáci ve všech třídách slavili svátek s našimi zelenými velikány, slavili jsme Den stromů. Nechybělo povídání o stromech a jejich důležitosti pro život, vymýšlení příběhů, básniček, malování a lepení, prezentace všech poznatků a výstavka prací. Celý stromový den byl povedený, příjemné bylo i sluníčko, které nás hřálo při procházce mezi duby, jírovci, jabloněmi, škumpami, buky, jeřáby, třešněmi i hrušněmi ...v parčíku u školy.

Tvorba žáků

Javor je listnatý strom, na zimu opadává on.
Na jaře ho zas uvidíme, krásu jeho hned spatříme.

Adámek M., Paťa O., Miki B., Jára P.

Lípa je náš národní strom, vaříme z ní čaj,
dobrý jak hrom.

Táda P., Jan S., Pavlík V., Vilda K..

Modřín, modřín, dokola, až ho někdo zavolá. Kdo ho asi zavolá?
Modřenka, točí se jí sukénka.

Anička J., Kačka O., Honzík D., Jeňa H.

Zprávičky ze školní družinky 😊

V letošním školním roce máme v provozu celkem 3 oddělení, jejichž kapacita je plně naplněna. Děti se mimo jiné mohou těšit na aktivity, které jsme pro ně připravil navíc, a to na kroužek vaření „Mňamkování“. První „Mňamkování“ máme již za sebou (jedná se o 5 čtvrtků) a druhé nás čeká. Dále pak to budou projektová odpoledne s paní Dlabalovou – „Tvoření pro radost“ a s paní Bernasovou art pískování – „Kouzlení s pískem“.

ZNOVUOTEVŘENÁ ŽÁKOVSKÁ KNIHOVNA

Mám pro vás všechny velice hezkou a milou zprávu. Z bývalé klubovny se přes letní prázdniny stala knihovna, která je k dispozici všem žákům naší školy. Je otevřena vždy v pondělí od 13.15 – 14.15 a samozřejmě po domluvě s p. uč. Houdkovou i kdykoliv jindy. Do knihovny byla zakoupena řada nových a zajímavých knih. Knihy si samozřejmě můžeš půjčit domů, ale můžeš si přijít do knihovny třeba jen tak posedět a prolistovat si různé knížky, např. když čekáš dlouho na autobus. V knihovně je k dispozici také kopírka a počítač, takže si můžeš vytisknout nebo okopírovat materiály do školy.

TĚŠÍM SE NA SETKÁNÍ S TEBOU!!!!

p. uč. Markéta Houdková

Každoroční projektové dny Bezpečně do školy a Den jazyků

Hned v úvodu školního roku jsme si v rámci tradičního projektu **Bezpečně do školy** zopakovali první pomoc, důležité dopravní značky a zhlédli několik videí bezpečného chování v provozu. Témata zpracovávali žáci ve skupinkách.

Proč je správné vybavení jízdního kola důležité pro tvoji bezpečnost?

Důležitá telefonní čísla a základy první pomoci

Anna Janečková, 8.B

Ukázka závěrečného výstupu

Den jazyků z pohledu devátáka

- ✓ Den jazyků se mi moc líbil, na začátku jsme byli v různých třídách, kam přicházeli hosté a mluvili jsme anglicky. Mluvili jsme s nimi o jejich rodných zemích, o jejich rodině, koníčcích a jídlu.
- ✓ Byli zde hosté ze Španělska, z Indie
- ✓ Pak přišla řada na nás ... Žáci 9. třídy se rozmístili po chodbách na svá stanoviště, po kterých chodily ostatní děti a sbíraly razítka za vědomosti, ale také za chování. Na závěr jsme volali s devátáky z Polska a Španělska.

Pavel Kurfürst, 9.třída

V rámci hodin Aj jsme si vyzkoušeli průzkum mezi spolužáky v rámci třídy 6.B na téma VOLNÝ ČAS. Odpovídalo 16 žáků.

6.B class survey

- I. Four students don't watch TV.
- II. Four students play a musical instrument.
- III. Ten students watch TV.
- IV. Twelve students play mobile phone games.
- V. Four students don't play sport.
- VI. Seven students go to sleep at 10pm.
- VII. Ten students don't play football.
- VIII. Twelve students have an animal at home.
- IX. Four students get up at 5:50am.
- X. Sixteen students don't play tennis.
- XI. Three students play Farming simulator.
- XII. Fifteen students don't ride a bike around school.

Kája Jahoda, 4. r.

Mikuláš Matoušek, 6.B

ROZHOVOR S PANÍ ŘEDITELKOU Gabrielou Štefanovou

1. Proč jste si vybrala školu v Senici na Hané?

Řekla bych spíše, že si ta škola vybrala mě 😊 Já kolem ní již léta jezdívala k rodině v Senici a Seničce a vždy poutala mou pozornost, něčím mě přitahovala. A vloni se mi informace o konkurzu na místo ředitele školy dostala zcela nečekaně do cesty, dvakrát po sobě a poté, co jsem školu osobně navštívila, jsem se rozhodla, že svou žádost do konkurzu podat zkusím. Velmi mě oslovilo to místo samotné, tedy Senice a právě tato škola a též mě velmi lákala ta práce. Obojí se spojilo a já jsem dnes za toto rozhodnutí velmi vděčná. Je mi tady moc dobře.

2. Naplňuje tato práce vaše představy?

Představy jsem měla upřímně dosti mlhavé, ale nyní po roce mohu říci, že je naplňuje zcela. Velmi mě baví její rozmanitost, spolupráce s kolegy, s nimiž tvoříme celou podobu školy, práce s žáky, o které zde předně jde a ostatními zaměstnanci školy. Ale i se všemi subjekty „venku“, se kterými docházíme jako škola do kontaktu. Mnoho mě tato práce učí, mnohé mi umožňuje spojit dohromady na jednom místě. Pro mě jednoznačně skvělá práce, práce, která mě opravdu baví.

3. Co byste ráda změnila v naší škole?

Neřekla bych, že bych chtěla něco zásadně měnit. Škola má svou historii, vývoj a každý, kdo byl na mém místě přede mnou, jí vtiskl něco, co v ní zůstává a jde s ní dál. Já jí chci předat též část sebe, z hodnot, které jsou pro mě důležité a v nichž vnímám svou zodpovědnost vůči žákům a všem kolegům. Jistě ji chci obohatit v různých oblastech a třeba při tom dojít i jistých změn, ale stále si předně přeji, aby byla místem, kde je dobře všem, kteří v ní jsou, kde se učíme všichni společně tvořit příjemné prostředí, vzájemně se respektovat a mít radost z toho, co společně tvoříme. Já ji rozhodně mám 😊

4. Co byste vzkázala žákům naší školy?

Chci jim vzkázat, že nám jde předně o ně, aby si ze základní školy odnesli nejen onen „znanostní baťůžek“, ale též pevný základ, pevnou půdu pod nohama v podobě vědomí o sobě samých a zodpovědnost za sebe a své chování pro jejich další studium na střední škole, ale i další život. Že ač jsme nezřídka přísní a chceme po nich práci a zodpovědný přístup k ní, děláme to právě pro to, aby si uvědomili svou vlastní hodnotu, své schopnosti a nepochybně i fakt, že jen oni mají tu sílu dokázat vše, co chtějí. Že stačí „jen“ chtít a přijmout i selhání a chyby jako zcela přirozenou součást učení, neboť v nich tkví to největší poučení pro další léta, další život. A my jim v tom chceme pomoci, jsme zde pro ně jako jejich průvodci.

5. Jak nejraději trávíte svůj volný čas?

Se svými dětmi, rodinou a rozhodně při sportu 😊

6. Prozradíte našim čtenářům své životní motto, pokud máte?

Jsou to spíše rčení, která si často opakuji a v nichž neustále nacházím moudrost a poučení. Rozhodně není jedno a ani nedovedu jedno vybrat. Tedy uvedu ta, která mi naskakují do mysli jako první:

Všechno zlé je k něčemu dobré.

Co Tě nezabije, to Tě posílí.

A nemohu vynechat oblíbené „zátopkovské“: Když nemůžeš, přidej víc.

Děkuji za rozhovor.

Já děkuji též, ač musím přiznat, že nebylo úplně snadné na otázky odpovědět ... každá nese zamyšlení, které se mně osobně nesnadno vkládá do několika řádků. Tedy jistě jsem neobsáhla vše, ale to hlavní jsem snad vystihla 😊

Za redakční radu Lucie Stejskalová, 8.A

Martin Havlíček, 6.B

Sport nejen ve škole

Naši redaktoři zmapovali oblíbené sporty našich šestáků:

žáci 6.A

Cyril Ošťádal - All mountine bike
Daniel Čep - hokej/HC Olomouc
Erik Žák - Ragby/Ragby club Olomouc
David Vošalík - fotbal/TJ sokol Vilémov
Patrik Popelka - fotbal/TJ sokol Vilémov

žáci 6.B

Jakub Heroudek - házená Senice
Magdalena Nakládalová - házená Senice
Mikuláš Matoušek fotbal/1.HFK Olomouc
Ondřej Huňka fotbal/TJ sokol Vilémov
Tomáš Tomiga Řecko Římský zápas/Sokol 1 Prostějov
Vojtěch Stejskal fotbal/SK Slatinice

Zajímavosti ve fotbale

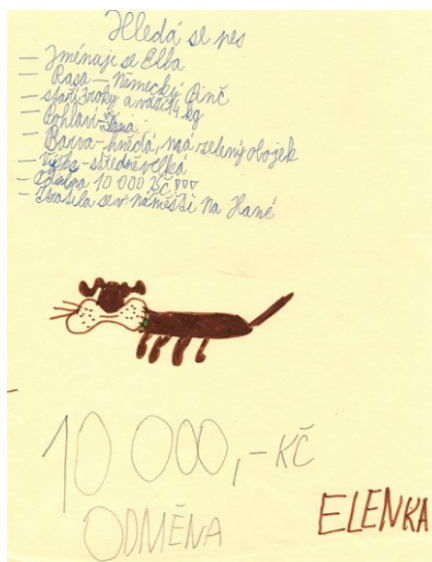
Letní přestupové období	club	
	starý	nový
1.Cristiano Ronaldo	Juventus Turín	Manchester United
2.Lionel Messi	FC Barcelona	PSG

Poprvé největší fotbalové hvězdy 21.století přestoupily do jiných klubů zároveň.

V 6. ročníku je nejoblíbenějším sportem fotbal.
Největší zastoupení má TJ Sokol Vilémov, 3 žáci hrají za tento klub.

Připravili Mikuláš Matoušek a Milan Freml, 6.B

Jak na to, když se hledá pejsek - Elenka 5.ročník

Ocenění Zelená škola Olomouckého kraje

Za aktivity v oblasti environmentální výchovy se naší škole podařilo získat **ocenění Zelená škola** Olomouckého kraje za školní rok 2020/2021. Tento titul uděluje Krajský úřad Olomouckého kraje na základě podání přihlášky a splnění určených kritérií. V každé kategorii je pak vybrána nejlepší škola, která se aktivně zapojuje do realizace školního environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Aktivity byly prezentovány na krajské konferenci EVVO a prezentace bude vyvěšena na stránkách kraje. Velmi nás těší vědomí, že se snažíme svým malým dílem přispět k tomu, aby naše životní prostředí bylo čistší a planeta zdravější.

Čtenářský klub na 2. stupni ZŠ

V tomto školním roce byl žákům 2. stupně nabídnut čtenářský klub. V současné době ho navštěvuje 7 žákyň z 8. třídy. Musím přiznat, že vznikla opravdu skvělá skupina nadšených čtenářek. Postupně se snažíme seznámit s různými žánry české i světové literatury, poznáváme různé autory, autorky a jejich díla. A snažíme se také o vlastní tvorbu. Čtenářský klub probíhá v naší nové knihovně, takže knížky máme všude kolem sebe. Pro četbu na pokračování jsme si zvolili knížku Gump od Filipa Rožka a žákyně mají také měsíční úkol – přečíst jednu vybranou knihu od Ivony Březinové.

Číst už napsané knížky a texty nás baví. Ovšem něco vlastního vytvořit je už obtížnější, především pokud jde o básně. Děvčata zkusila napsat básničky na jednotlivá roční období. Zkuste to taky!!! Pokud se ti podaří napsat hezkou básničku na kterékoliv roční období a budeš mít odvahu ji zveřejnit, bude otištěna v dalším čísle Školníčku.

p. uč. Markéta Houdková

Malá ochutnávka z našich básniček

JARO

Jaro, jaro, to je prima,
díky bohu není zima,
můžeme chodit v tričku
a nemusíme mít čepičku.

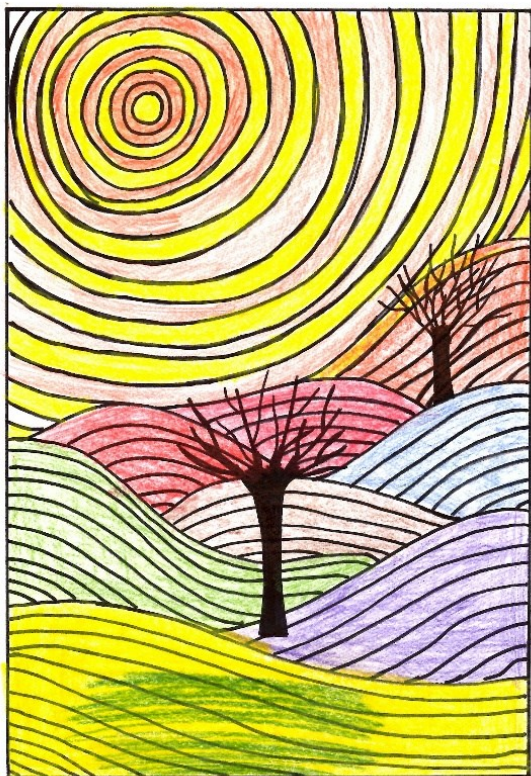
Venku rostou kytky,
snad nedostanu žádné pětky.
Teď už jenom chodit venku
a vzít s sebou kamarádku Lenku.

ZIMA

Dnes začíná zima,
to je ale prima.
Ježíšek přijde v neděli
a určitě nám něco nadělí.
Za chvíli je nový rok
a pokračuje školní rok.
Oslavili jsme silvestr,
to byl ale orchestr.
Připili jsme si na zdraví,
buďme k sobě laskaví.

Maťa Gbelec, 5.ročník

Vanesska Štraitová, 5.ročník

PODZIM

V září se stromy barvami zaplní
a slunce zlaté nás teplem naplní,
já sám zatočím na lesní cestu,
podzime, je dobře, že seš tu!

LÉTO

V létě máme prázdniny,
to je čas na blbiny.
Na párty vyrazíme
a tam léto oslavíme.
Už není korona,
můžeme jít do kina
A potom na picu,
tam potkáme Babicu.

Poznej hlavní postavu z knihy nebo z pohádky

V čtenářském klubu jsme si pro vás připravili hádání literárních postav nebo hrdinů z pohádek či z večerníčků. Zkus podle charakteristiky poznat, o jakou postavu jde.

1. Jsem vysoký a černovlasý a na tváři u mě úsměv nenajdete. Nosím dlouhý černý hábit. Schytával jsem spoustu urážek. Jsem velmi mocný kouzelník. Tam, kde vládnu, mají ve znaku hada. Byl jsem jako dvojí agent. KDO JSEM?
2. Jsem malý barevný tvor, kterého člověk nikdy neviděl. Jím ponožky, které mám moc rád, ale vždy sním jen jednu z páru. Prožívám spoustu dobrodružství. Nejraději lezu lidem do skříní s oblečením. KDO JSEM?
3. Jsme dva hoši s čepičkou, kteří vždy všechno pokazí. Vůbec nemluvíme, přesto umíme všechny pobavit. Všechno děláme na několikrát. KDO JSME?
4. Jsem holka, která je právě hospitalizovaná v psychiatrické léčebně. Pocházím z mnoha dětí. Jsem závislá na hazardu. Mám kysu Barnabáše, který je pro mě nejlepším kamarádem a záchranou. Mám černé dlouhé vlasy a okousané nehty na rukou. KDO JSEM?
5. Bydlím v bažinách, mám rád zelenou barvu, vlastně jsem celý zelený a mám rád močály. Mám mnoho let. Mám zvláštní uši, takové trychtýře. KDO JSEM?
6. Jsem malý černý a nosím modré kalhotky. Bydlím v podzemí a mám spoustu kamarádů, se kterými zažívám spoustu dobrodružství. Vůbec nemluví, jen vydávám zvuky. KDO JSEM?
7. Navštívil jsem spoustu planet a poznal zajímavé lidi, kteří na planetách žili, např. zeměpisce, lampáře.... Nejvíce se mi líbila planeta Země, zde jsem se seznámil s liškou a pochopil pravou podstatu lásky a přátelství. KDO JSEM?
8. Jsem malá holka se zrzavými vlasy spletenými do copů, které trčí do stran. Obličej mám plný pih. Bydlím v opuštěné vile spolu s koněm a opicí – panem Nilssonem. Mými největšími kamarády jsou Tomy a Anika. KDO JSEM?

- ✓ Správné odpovědi můžete posílat na emailovou adresu paní učitelce M. Houdkové

ZÁBAVA...

Vtipy

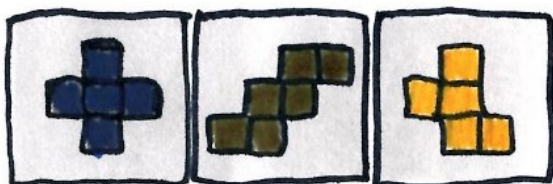
Dohadují se Američan, Rus a Čech, kdo je schopnej vyrobit ze skla nejlepší výrobek. Američan říká: "My děláme ze skla tu nejdelší a nejčistší tyčku, se kterou můžeme sledovat dno oceánů." - "A jak se to jmenuje?" - "HLOUBKOHLED!" Rus říká: "To my brousíme ze skla takovou řadu čoček, se kterou můžeme sledovat ty nejvzdálenější galaxie." - "A jak se to jmenuje?" - "KOSMOHLED!" A Čech říká: "My děláme ze skla takovou věc, se kterou je vidět přes zeď." - "A jak se to jmenuje?" - "OKNO"

Patrik Popelka, 6.A

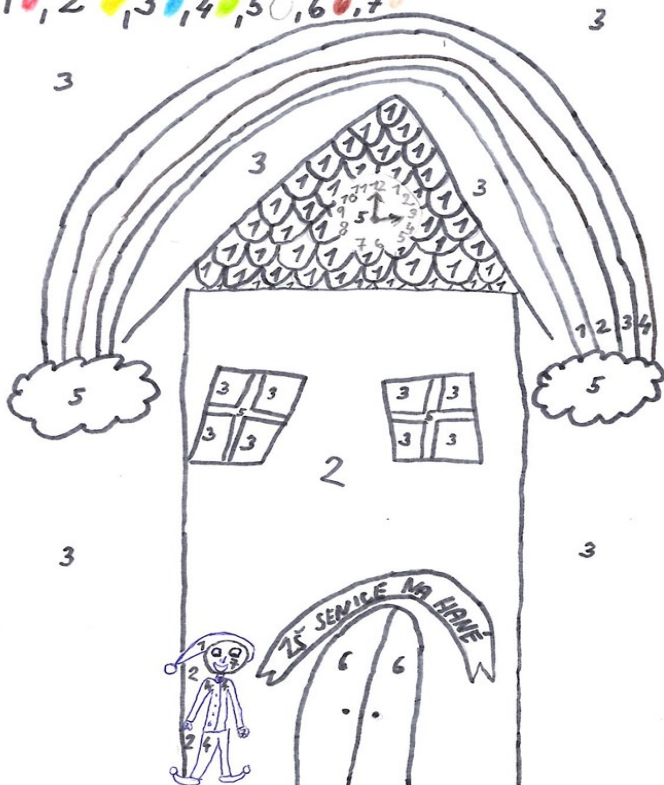
Tvary

Najdi v obrázku správné tvary.

Nakresli si a vymaluj, 5.r.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Osmisměrka

Vylušti příšerné jméno příšery.

DRAK	PLAVEC	PŘÍŠERA
HOLUBNÍK	POHÁDKA	ROUSKA
HOUSLE	POUTKO	SLOVO
KOLO	PRASE	SPORT
MRAK	PRAVÍTKO	ŠKOLA
OPICE	PŘÍKLAD	ZNÁMKA

Připravily redaktorky z 5. ročníku

Víte, že...

Velká pardubická

- Dostih se běží cca 9 minut a koně uběhnou 6900m.
- Legendární kůň Železník vyhrál 3x po sobě v letech 1987,1988,1989 s jezdcem Josefem Váňou. Je po něm pojmenována i Hospoda u Železníka.
 - Konež musí překonat celkem 31 překážek.
 - Poprvé se běžela v roce 1874.
 - Nejznámějším skokem je Taxisův příkop, který je také jedním z nejtěžších skoků na světě.

Soutěžní úkol č.1☺: Kolikátá v pořadí se jela letos Velká Pardubická a kdo ji vyhrál, uveď jméno jezdce i koně.

Želva obrovská

Nejdéle žijícími suchozemskými tvory jsou želvy obrovské. Jedna želva na ostrově Tonga se údajně dožila 192 let. Roku 1918 uhynula. Želva obrovská je chována v přibližně 80 evropských zoo.

Soutěžní úkol č.2☺ V rámci Česka jsou k vidění ve třech zoo, v jakých? Viz odkaz.

[Želva obrovská – Wikipedie \(wikipedia.org\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Želva_obrovská)

Příjmení jsou zvláštní součástí naší slovní zásoby. Zde je nastíněn historický pohled na vznik českých příjmení:

1. Víte, kdy se v našich zemích objevila první skutečná příjmení?

- a) v 16. století
- b) v 17. století
- c) v 18. století

Příjmení – ustáleně označují nositele, jsou dědičná zpravidla po otci, přecházejí v přechýlené podobě na manželku a dcery. Dědičná příjmení se u nás vyvíjela z přízvisek, kterými se rozlišovali lidé stejného jména v obci nebo v jiném kolektivu. Naše příjmení vznikala během několika století – od 14. do 18. Století – nejprve u šlechty, pak u měšťanů a u svobodných sedláků. Vývoj společnosti a zdokonalování veřejné správy vyžadovaly přesnou evidenci osob: tato potřeba vedla k ustalování příjmení. Dědičnost a neměnnost příjmení byla uzákoněna r. 1780 Marií Terezií. Tehdy také dostali svá příjmení bezzemci a čeledí.

2. Kolik je u nás v současné době přibližně příjmení?

- a) 30 000
- b) 40 000
- c) 50 000

Českých příjmení je téměř 50 000. Za předpokladu, že by byla rovnoměrně rozdělena, mělo by jedno příjmení asi 250 nositelů. Víme ale, že tomu tak není: některá příjmení jsou obvyklá, vyskytují se u mnoha rodin, jiná jsou vzácná a udržují se u potomků jednoho či několika rodů.

3. Pokud byste měli uvést 3 nejčastěji používaná příjmení, pro kterou trojici byste se rozhodli?

- a) Novák, Svoboda, Novotný
- b) Novák, Novotný, Dvořák
- c) Novák, Dvořák, Černý

4. Co třeba původně označoval termín dvořák, než se stal i příjmením velmi slavného skladatele?

- a) člověka, který se každému dvořil
- b) svobodníka, velkého sedláka
- c) čeledína ze statku

Velkou skupinu tvoří příjmení vytvořená z názvů sociálních skupin (Měšťan, Sedlák, Chalupník, Dvořák, Zeman...), z typu zaměstnání (Pasák, Bača, Hajný), funkcí a úřadů (Starosta, Rychtář...).

5. Rudolf Kalčík byl spisovatel, jehož dávný předek musel být ...
- a) hutníkem
 - b) tkalcem
 - c) lovcem ptáků
6. Herec Jiří Voskovec, vlastním jménem Jiří Wachsmann, zvolil jako pseudonym příjmení někoho, kdo ...
- a) zapaloval v kostele svíčky
 - b) vyráběl svíčky a voskové zboží
 - c) vybíral včelám vosk
7. Co znamená příjmení našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka?
- a) nářečně koš na maso
 - b) nářečně řezník
 - c) nářečně pták

Rozšířena jsou i příjmení charakterizující člověka. Označující např. části těla (často nápadné) – Brada, Nosák, Kotrba apod. nebo vlastnosti.

8. Velmi rozšířené příjmení Šafránek nosí potomci lidí, kteří se vyznačovali tím, že byli ...
- a) zrzaví
 - b) málo doma
 - c) toulaví
9. Zelenků je u nás hodně. Není divu, protože jde o původní pojmenování pro ...
- a) nezkušeného člověka
 - b) bledého člověka
 - c) zahradníka
10. Z čeho vzniklo příjmení Kučera?
- a) z nářečního termínu pro kazatele
 - b) z označení pro hrubého člověka
 - c) z kučer neboli kadeří ve vlasech

Další velkou a rozmanitou skupinu českých příjmení tvoří příjmení z místních jmen (Říčanek, Nymburský...).

11. Z čeho vzniklo příjmení Palacký?

- a) ze správce paláce
- b) z Palačova u Nového Jičína
- c) za staročeského označení pro vinopalníka

12. Jaroslav Vrchlický se vlastním jménem jmenoval Emil Frída a své příjmení či pseudonym přijal podle ...

- a) měl rád vrchy
- b) cítil se být nade všemi, tedy navrchu
- c) podle potoka Vrchlice u Kutné Hory

(Správné odpovědi: c,c,a,b,b,b,b,a,b,c,b,c)

A obrovskou skupinu příjmení tvoří ta, která vznikla z osobních jmen. Existuje asi 150 českých přípon, jimiž jsou tvořena. Základem našich příjmení jsou často osobní jména, která se u nás vyskytovala po celá staletí – Matěj, Jan, Martin, Václav apod. Tedy Janča, Adamča, Kubač, Václavek, Vašíček...

Zajímavosti:

- **Nejkratší** příjmení jsou jen dvojhlasková: Ač, Šé, El, Ba, Uc atd.
- **Nejdelším** příjmením je zřejmě Červenokostecký, které má 17 písmen.
- **Nejběžnější** česká příjmení vyskytující se pod jednotlivými písmeny abecedy jsou: Adamec, Blažek, Císař, Černý, Dvořák, Eliáš, Fiala, Gabriel, Horák, Charvát, Jelínek, Kovář, Liška, Marek, Novák, Olmer, Procházka, Růžička, Řezáč, Svoboda, Švec, Tkadlec, Urban, Veselý, Zeman a Žák.
- **Nejzajímavější** příjmení složená z více slov, která lze nalézt nejen ve starých kronikách, ale i v současných telefonních seznamech: Skočdopole, Vítámvás, Přineskarladomů, Zabilpivo, Rádsetoulal, Nechoďdomů, Nejezchleba, Osolsobě.
- **Nejznámější rýmováčka** složená pouze z příjmení je:

*Starý Zajíc Vyskočil,
Tvrdý Bobek Vytlačil.*

Připravila Zdeňka Ševčíková

<http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADjmen%C3%AD>

Soutěžní úkol č. 3 ☺: Která tři příjmení jsou u nás nejvíce používána?

Jako každý rok, tak jsme i letos oslavili **28. září svátek sv. Václava neboli Den české státnosti**. Proč ale tento den slavíme?

Sv. Václav byl český kníže, který vládl na našem území v 10. století (cca 925 - 935). Byl to syn Vratislava I. a Drahomíry ze Stodor, avšak nejvíce se o něho v jeho dětství starala babička Ludmila. Ludmila měla s Václavem velice blízký vztah a vedla Václava ke křesťanství. To se však nelíbilo jeho matce Drahomíře (která byla pohanka), a proto nechala Ludmilu zavraždit.

Václav byl velmi vzdělaný a uměl mluvit a psát latinsky, což v té době nebylo časté. Svatý Václav měl spory se svým bratrem Boleslavem, který nesouhlasil s jeho názory v politice, především s posíláním mírové daně pro německého krále Jindřicha Ptáčníka. Proto ho pozval na hostinu do Boleslavi a v den 28. září roku cca 935 byl zabit vlastním bratrem Boleslavem před vchodem do kostela (zde se rozcházejí názory, zda ho zabil právě přímo bratr Boleslav, nebo Boleslavova družina).

Doplň pranostiky:

1. Před svatým Václavem dost, po svatém Václavu....
2. Na svatého Václava bývá
3. Po svatém Václavu
4. Na svatého Václava babí
5. Svatý Václav v slunci září, sklizeň
6. Svatý Václav brání, po něm bude

Tereza Kouřilová, 8.B

7. Na den svatého Václava – li, dlouho ještě bývá.
8. Na svatého Václava s do sklepa.
9. Na svatého Václava v noci pálí, odpoledne
10. Svatý Václav zavírá

Nabídka: (léto nastává), (víno, vinobraní), (řepy se vydaří), (bláta záplava), (mráz, slunce), (času, pozdě), (beranici na hlavu), (hřímá, teplo), (zem), (bramborama)

Připravila Johana Štefanová, 8.B

Soutěžní úkol č.4 ☺ Od kterého roku slavíme Den české státnosti?

[Den české státnosti – Wikipedie \(wikipedia.org\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Den_české_státnosti)

Čokoládové muffiny

Potřebujeme:

100g cukru krupice

100g hořké čokolády

220g polohrubé mouky

125g másla

170ml mléka

2 lžíce kakaa

2 lžičky prášku do pečiva

2 vejce

Hrst vlašských ořechů

Postup:

1. Ve vodní lázni si rozpustíme máslo a necháme vychladnout
2. Mouku smícháme s práškem do pečiva, přidáme cukr, vejce, kakao a mléko
3. Přidáme rozpuštěné máslo a pomocí ručního šlehače vypracujeme hladké těsto
4. Nakrájíme si čokoládu a ořechy na drobné kousky a přidáme do těsta (necháme si trochu čokolády na posypání)
5. Hotové těsto si dáme do košíčků (popř. formičky atd....)
6. To celé dáme do trouby a pečeme 25- 30minut při 150 °C

Alena Navrátilová, 7.r.

Připravila Vendula Hubáčková, 9. třída

[Muffiny – ingredience a postup - Recepty.cz - On-line kuchařka](#)

V prosinci na shledanou 😊